IMPACTUL STRATEGIILOR COMUNICATIVE ASUPRA ÎNVĂȚĂRII ÎN MEDIUL ŞCOLAR

Corina CRISTOREANU, PhD Candidate,
Technical University of Cluj-Napoca
Universitary Centre North, Baia Mare

Abstract: *Conversation, as essential strategy in school learning plays a crucial role in teaching. The linguistic characteristics of conversation in the classroom have been the subject of pragmatic research and of studies focused on understanding the learning process since the 70s and 80s. Numerous studies have shown that the acquisition of knowledge is undoubtedly influenced by many variables (students' learning styles, strategies of teaching / learning, the role of social power relations, namely those of collaboration / conflict), but equally, by conversation during classes.*

The present paper attempts to analyze the verbal interaction in school, both on the horizontal axis (student-student) and on the vertical one (student-teacher).

Drawing on the theoretical perspective of the Russian psychologist LevVygotsky and that of the linguist M. A. K. Halliday, we intend to analyze the impact of communicative strategies on learning. Thus, we consider a communicative strategy a concept that encompasses all essential aspects employed within an effective communication. This study aims to identify opportunities for improving the quality of didactic conversation to facilitate learning.

We will draw distinctions between different types of conversation in the classroom, focusing on the verbal exchanges typical in the traditional classroom, based on the IRF pattern (Initiation-Response-Feedback) and named by Lemke (1990) as "triadic dialogue", respectively, on the conversation within non-conventional lessons (modern), which does not follow the traditional model.

From a methodological point of view, we use the theoretical tools provided by sociolinguistics, pragmatics and discourse analysis.

Keywords: *conversation in the school environment, verbal interactions, communicative strategies*

Motto:

„Conversația poate fi asemănată cu jocul de tenis în care se folosește o minge făcută din cauciuc semilichid ce capătă o formă diferită de fiecare dată când traversează fileul".[1]

David Lodge, „Small world"

[1] „La conversazione è come giocare a tennis con una palla fatta di gomma semiliquida, che ha una forma diversa ogni volta che attraversa la rete [...]".

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

Preliminarii

În școala românească actuală, comunicarea eficientă dintre actorii implicați în procesul de învățare rămâne un factor-cheie care se impune a fi cercetată atât la nivelul metodelor de predare (referindu-ne la interacțiunea profesor-elev), cât și la nivelul relațiilor care iau naștere între colegii de școală sau între elevi și cei care au un rol în educația lor. Conversația din timpul orelor, ca strategie esențială în învățarea școlară, reprezintă, de fapt, o dimensiune fundamentală a interacțiunii verbale. Particularitățile lingvistice ale conversației din timpul orelor au constituit obiectul de cercetare al pragmaticii și al studiilor axate pe înțelegerea procesului de învățare încă din anii '70-'80.

Obiectivele studiului și premise teoretice

Studiul de față își propune să abordeze comunicarea școlară din prisma interacțiunii verbale, decelabile în comportamentul lingvistic al elevilor, dar și al profesorilor. Numeroase cercetări au evidențiat faptul că achiziția de cunoștințe noi este influențată, în mod *sine qua non*, de multe variabile (stilurile de învățare ale elevilor, strategiile de predare / învățare, rolul social, relațiile de putere, respectiv cele de colaborare / conflictuale), dar, în aceeași măsură, și de conversația ca strategie comunicativă din timpul orelor. Miza acestei lucrări o constituie analiza interacțiunii verbale în mediul școlar și identificarea trăsăturilor comportamentului lingvistic atât pe axa orizontală (elev-elev), cât și pe cea verticală (elev-profesor) pentru a vedea în ce măsură există o relație pozitivă între anumite strategii comunicative și învățare.

Receptarea corectă a unui mesaj este în strânsă legătură cu semnificația cuvintelor rostite, dar, totodată, și cu atitudinea emițătorului. Înțelegerea cât mai exactă a unei informații de către receptor este condiționată de comportamentul emițătorului (ne referim aici în egală măsură atât la cel verbal, cât și la cel paraverbal și nonverbal). Adaptarea vocii la contextul comunicării și la specificul vorbitorului este extrem de importantă. Uneori putem observa un grad mai mare sau mai redus de agresivitate în vocea interlocutorilor, care variază în funcție de contextul în care se desfășoară comunicarea sau de autoritatea deținută de fiecare. O voce echilibrată, calmă, convingătoare, adaptată contextului este mai potrivită și necesară într-o interacțiune verbală. Tonul, accentul, volumul, dicția, viteza, pauzele sunt caracteristici ale vocii care definesc un anumit tip de comunicare.

Desigur, relația dintre limbaj, comunicare și învățare a constituit un subiect care a suscitat interesul a numeroși cercetători. Printre cele mai influente și reprezentative idei se disting contribuțiile teoretice ale psihologului rus Vygotsky (1978) și ale lingvistului Halliday (1976) referitoare la conexiunea strânsă dintre învățare și limbaj.

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

În acest sens, asumându-ne perspectiva teoretică amintită anterior, vom prelua conceptul de *zonă proximală de dezvoltare,* propus de psihologul rus pentru a analiza impactul strategiilor comunicative asupra învățării. Concret, conceptul de zonă proximală de dezvoltare (*ZPD – zone of proximal development*) este definit ca „distanța dintre nivelul actual de dezvoltare, cel determinat de rezolvarea de sarcini în mod independent, și nivelul potențial de dezvoltare, cel determinat de rezolvarea de sarcini sub îndrumarea adulților sau în colaborare cu colegii mai capabili" (Vygotsky 1978: 86)[2].

Bibliografia de specialitate (Nystrand 1997; Wells 1999; Zhang 2008) a demonstrat că există o conexiune certă între învățare și interacțiunea socială, care presupune, desigur, „interacțiunea față în față, mediată de vorbire" (Zhang 2008: 80).

În plus, specialiști ai achiziției lingvistice subliniază că „învățarea este colaborativă, iar acest lucru impune ca profesorii să fie atenți la toate nuanțele discuțiilor și acțiunilor care au loc între elevi (mai ales dialogul ce implică toată clasa)" (Hattie 2012: 88).

Galimberti (1994: 30) susține că „raportul dintre dimensiunea lingvistică și cea socială constă în faptul că limba este considerată a fi locul în care iau naștere convențiile care permit reglementarea interacțiunilor sociale.

Specificul situației de comunicare în mediul școlar

În concordanță cu opinia lui Galimberti (1994: 22), considerăm că, spre deosebire de comunicarea scrisă, care este mai îngrijită, mai elaborată, cea orală este dominată de ezitări, repetiții, reformulări, pauze, enunțuri incomplete sau chiar exprimare greșită. Alexander (2004: 6) subliniază faptul că, în mediul școlar, comunicarea orală are un statut net inferior în comparație cu cea scrisă, fiind percepută atât de profesori, cât și de părinți ca având o importanță redusă în dezvoltarea cognitivă a elevilor[3]. Astfel, din punctul de vedere al principalilor actori implicați în educație, produsul real al activității școlare reprezintă munca scrisă, singura capabilă să ofere un indicator concret de măsurare a performanțele elevilor.

Comportament lingvistic. Strategie comunicativă. Precizări terminologice

[2] "the distance between the actual developmental level as determined by independent problem solving and the level of potential development as determined through problem solving under adult guidance or in collaboration with more capable others" (Vygotsky, 1978: 85).

[3] „real school work (and as) the most reliable medium for measuring pupil's learning" (Alexander 2004: 6).

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

Atunci când vorbim de *comportament lingvistic*, ne referim la aspectele pragmatice, sociolingvistice și culturale, modul de construire a dialogului (ritm, intonația vocii, pauzele, frecvența și durata pauzelor în vorbire, raportul dintre timpul vorbit și tăcere, gradul de folosire a elementelor extralingvistice – mimica, gesturile), preferința pentru unii conectori specifici necesari pentru coerența textuală, repetiții, elipse.

Considerăm *strategia comunicativă* un concept care înglobează totalitatea aspectelor esențiale valorificate în cadrul unei comunicări eficiente.

Strategia de comunicare presupune (Gilles 2007: 59) implicarea unor factori precum:

-contextul comunicării (cadru spațial / temporal)
-finalitatea mesajului (scopul / intenția acestuia)
-natura mesajului (afectiv / de informare / directiv)
-identitatea partenerilor (statutul și rolul interlocutorilor)
-elaborarea mesajului (modul de concepere și transmitere a unui mesaj)
-efectele probabile ale mesajului asupra receptorului
-ritualurile comunicării (politețea, modul de interacțiune)

Putem identifica tipul strategiilor comunicative folosite, precum și aspectele definitorii ale comportamentului verbal, prin observarea directă a actanților. De exemplu, ritmul vorbirii[4] are un rol important din punct de vedere pragmatic (decodarea corectă a mesajului, capacitatea interlocutorului de a urmări locutorul).

Așadar, comportamentul lingvistic poate fi definit și din perspectiva aspectelor pragmatice (Zafiu 2004: 167).

Particularități ale comportamentului lingvistic

Comportamentul lingvistic în mediul școlar este influențat de următorii factori:

-aspectele psihosociale: personalitatea deschisă, comunicativă a elevului, care adoptă, de obicei, stilul familiar; tipul elevului închis, necomunicativ, adept al stilului oficial, sobru; mediul de proveniență care poate avea ca efect un comportament vivace, dezinvolt (caracteristic mentalității din mediul urban), sau, dimpotrivă, reticent (de obicei în zonele rurale sau la periferia marilor orașe).

-acceptarea (simpatia, același domeniu de interes, respectul), respingerea (subiectul abordat nu este în sfera intereselor interlocutorului, existența diferențelor de personalitate, de percepție, de statut, cultură); impermeabilitatea comunicării (cauze: receptorul nu agreează emițătorul, nu

[4] În acest sens, Ion Codru-Drăgușanu (1965: 48) afirma despre locuitorii unei anumite zone din țara noastră că „vorbesc atât de repede, încât ai impresia că bat cu telul" (*apud* Zafiu: 167).

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

este de acord cu ideile acestuia, lipsa de interes a interlocutorului, rezerva în a-și exprima părerile).
-abilitatea lingvistică
-gradul de formalizare: tipul de relație elev-elev / elev-profesor (apropiere / distanță socială, respingere). Interacțiunea din clasă poate fi percepută ca un tip de comunicare instituționalizată (Mehan 1979; Bowles and Seedhouse 2007).
-ascultarea ineficientă (neîncrederea, mentalitatea, ideile preconcepute, dezinteresul, limbajul academic, rezistența la nou, starea fizică, respectiv cea de spirit a ascultătorului).
-tipuri de interacțiune verbală: monologul, expunerea, dialogul, dezbaterea. Putem vorbi în acest caz, fie de o asimetrie a participării verbale (profesorul monopolizează și controlează conversația un timp destul de îndelungat), fie despre o situație simetrică ideală, în care schimburile verbale dintre elevi în timpul orelor de curs este echilibrat.
Interacțiunea verbală din timpul lecțiilor este diferită de la elev la elev. Elevii care sunt mai activi și dezinvolți, care ridică mâna adesea, răspund mai mult, interacționează mai des cu profesorii, deci timpul alocat vorbirii pentru fiecare elev este inegal. Pornind de la afirmația lui Bakhtin, conform căreia „comunicarea are două fețe", fiind determinate de „cel care are cuvântul" și de „cel căruia îi este adresat / destinat" (*apud* Galimberti 1994: 15), suntem de acord că este esențial să se atribuie aceeași șansă tuturor participanților la dialog de a-și exprima punctul de vedere.
Așadar, putem afirma că un climat propice comunicării și cooperării depinde de anumiți factori obiectivi (relația dintre participanții la interacțiunea verbală, caracteristicile sociolingvistice ale interlocutorilor) sau subiectivi (modul de abordare a interlocutorului, stilul de comunicare).

Metodologia cercetării

Cercetarea noastră se bazează pe metoda observației. Obiectul studiului îl reprezintă comportamentul verbal și nonverbal al elevilor unei școli gimnaziale din Dej, județul Cluj și impactul acestuia asupra învățării. Cercetarea a fost întreprinsă pe un eșantion de 59 de elevi din clasa a VI-a, cu vârste cuprinse între 13-14 ani (ciclul gimnazial). Orele observate au fost cele de limba engleză, în cadrul opționalului de *Cultură și civilizație*. Pentru a verifica ipoteza studiului nostru, menționăm că am folosit atât un grup experimental (clasa a VI-a B), cât și unul de control (clasa a VI-a D). Sarcina de lucru primită de elevii din cadrul grupului experimental a fost elaborarea pe grupe a unor colaje tematice pentru a reflecta aspecte esențiale (simboluri, muzică, mâncare tradițională, sporturi, sărbători) ale spațiului anglo-saxon

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

(Anglia, Scoția, Irlanda, Țara Galilor, Nordul Irlandei). În schimb, participanții din cadrul grupului de control nu au beneficiat de învățarea colaborativă (pe baza unui proiect), dar acestora li s-au transmis aceleași informații prin intermediul metodelor tradiționale (expunerea didactică, conversația). Ambele grupe au fost evaluate inițial prin prezentarea orală a unor teme de cultură și civilizație, predate în clasă, în mod tradițional, pentru a ne asigura că au un nivel similar.

Studiul nostru a utilizat atât metode și instrumente cantitative[5], cât și calitative[6].

Pentru a crește validitatea investigației, am optat pentru două tipuri de testare: pre-testare, respectiv post-testare.

Conform studiilor de specialitate (Nystrand 1997), modelul de interacțiune dominant în timpul lecțiilor tradiționale, are la bază *dialogul triadic*, așa-numita secvență *IRE* sau *IRF* (*teacher Initiation – student Response – teacher Evaluation sau Follow-up*). Menționăm că, în studiul nostru, acest tip de strategie comunicativă a fost abordat în cazul grupului de control.

Pe de altă parte, grupul experimental a beneficiat de aplicarea unor strategii comunicative moderne (problematizarea, învățarea prin descoperire, sarcini comunicative autentice) care au promovat gândirea reflexivă, critică și au stimulat dezvoltarea cognitivă și retenția.

Analiza și interpretarea datelor

Analiza comportamentului lingvistic presupune interpretarea limbajului verbal, paraverbal și nonverbal conform criteriilor stabilite în grila de observație.

[5] rezultatele evaluării orale, cu criterii bine stabilite: fluență, acuratețe, varietatea vocabularului și a structurilor gramaticale, pronunție, dar, în grila de observații au existat și criterii de identificare a existenței elementelor paraverbale și nonverbale necesare unei comunicări eficiente: mimică, intonație, menținerea contactului vizual

[6] interviuri structurate, aplicate în timpul efectuării sarcinilor de lucru în echipă, rubrici de observație directă.

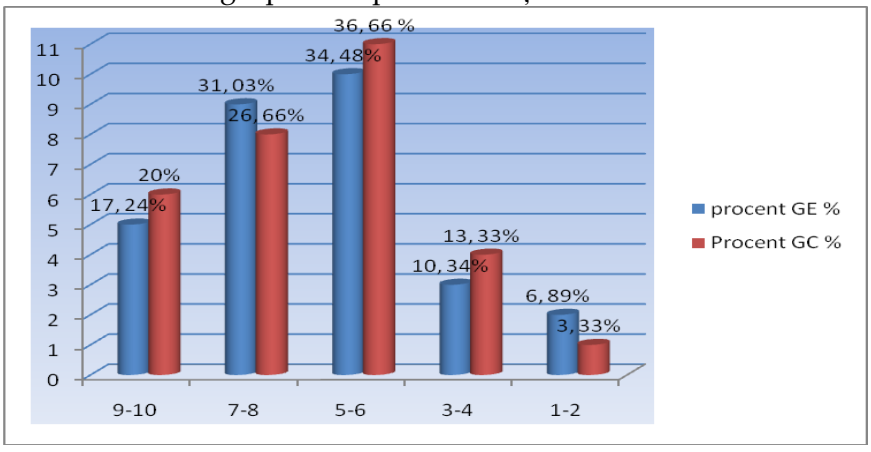

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

Tabel 1. Situație comparativă a rezultatelor evaluării orale inițiale, la nivelul grupului experimental și al celui de control

Note	Număr de elevi din grupul experimental (GE)	Număr de elevi din grupul de control (GC)	Procent GE (%)	Procent GC (%)
9-10	5	6	17, 24%	20%
7-8	9	8	31, 03%	26, 66%
5-6	10	11	34, 48%	36, 66 %
3-4	3	4	10, 34%	13, 33%
1-2	2	1	6, 89%	3, 33%

Figura 1. Situație comparativă a rezultatelor evaluării orale inițiale, la nivelul grupului experimental și al celui de control

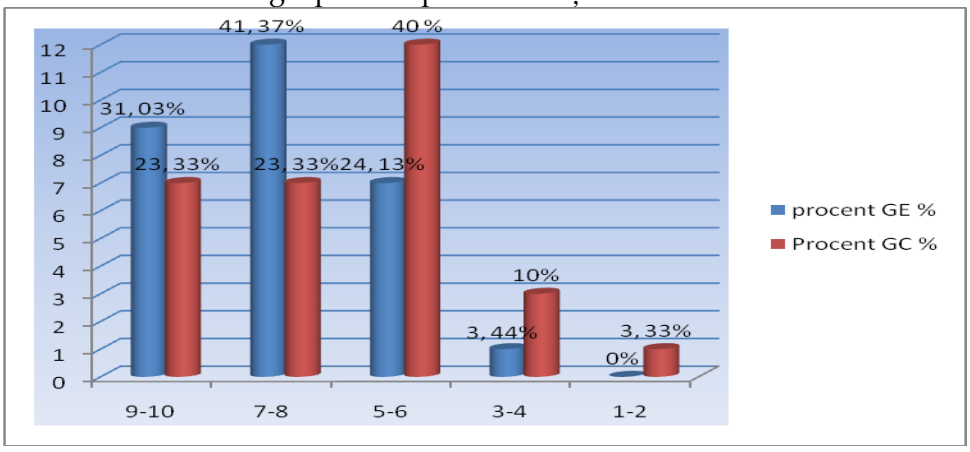

Tabel 2. Situație comparativă a rezultatelor evaluării orale finale, la nivelul grupului experimental și al celui de control

Note	Număr de elevi din grupul experimental (GE)	Număr de elevi din grupul de control (GC)	Procent GE (%)	Procent GC (%)
9-10	9	7	31, 03%	23, 33%
7-8	12	7	41, 37%	23, 33%
5-6	7	12	24, 13%	40 %
3-4	1	3	3, 44%	10%
1-2	0	1	0%	3, 33%

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

Tabel 2. Situație comparativă a rezultatelor evaluării orale finale, la nivelul grupului experimental și al celui de control

În urma analizei indicatorilor cantitativi (notele obținute în urma testării), considerăm că rezultatele evaluării orale finale au validat ipotezele cercetării. Conform acestor date, învățarea colaborativă, combinată cu adoptarea unor strategii eficiente de comunicare didactică, pe de o parte, iar pe de altă parte cu creșterea motivației elevilor prin intermediul învățării prin descoperire au dus la îmbunătățirea vizibilă a performanțelor subiecților în discuție.

În cercetarea noastră am valorificat, în analiza datelor, modelul centrat pe conceptul de situație, context, creat de Hymes și Gumperz (*apud* Galimberti 1994: 9). Numele acestuia, *SPEAKING*, derivă din inițialele principalelor componente ale interacțiunii lingvistice:

1. *setting* – contextul care generează o conversație
2. *participants* – toți cei care au o contribuție în derularea și chiar susținerea actului comunicativ
3. *ends* – intenția emițătorului și rezultatul interpretării / înțelegerii acesteia de către receptor
4. *acts sequences* – cuprinde tema și forma mesajului
5. *keys* – se referă la modulația vocii (tonul, volumul, inflexiunea, ritmul), dar și la tipul mesajului (serios, glumeț, ironic, sarcastic, elaborat)
6. *instrumentalities* – cuprinde fie *canalul*, fie *forma* cuvintelor. Atunci când face referire la *canal*, se referă la determinarea modalității de utilizare a acestuia (cântec, vorbire), iar când face referire la *forma* cuvintelor se iau în considerare anumite criterii precum: vechimea limbii, gradul de înțelegere reciprocă, registrul în baza căruia aceasta este utilizată.
7. *norms* – normele de interacțiune (dreptul la replică, întreruperile, intervențiile) și de interpretare (sistemul de norme a grupului social din care interlocutorii fac parte)

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

8. *genre* – tipul de comportament lingvistic, categoria din care acesta face parte: poem, mit, povestire, proverb, conferință etc.

Sugestii cu privire la modalități de îmbunătățire a calității comportamentului lingvistic

Comunicarea poate fi tranzitorie și limitată la un anumit context (Agnès 2002: 30). Pentru a evalua stabilitatea stilului conversațional, ar trebui studiat comportamentul lingvistic în diferite situații: la nivelul grupului de prieteni, în pauză, în timpul activităților libere și în grupul colegilor, în timpul lecției, grup ales de profesor, nu creat pe baza afinităților sau a relațiilor de prietenie.

În ceea ce privește modalitățile de îmbunătățire a calității comportamentului lingvistic în mediul școlar, ar trebui identificate diferite strategii precum:

- oferirea de repere
- combaterea sau diminuarea stresului
- creșterea stimei de sine (interlocutorul trebuie să se simtă în largul lui, să se simtă acceptat și apreciat, să simtă că face parte din grup)
- crearea unui mediu adecvat care să faciliteze exprimarea opiniilor, ideilor personale

Plessis Belair (1994 *apud* Agnès 2002: 35) susține că „dacă școala nu identifică mijloacele necesare dezvoltării comunicării, se riscă apariția unui clivaj social, atâta timp cât modul de abordare a învățământului pune accentul, din ce în ce mai mult, pe verbalizarea metacognitivă”[7].

Considerații finale

Cea mai eficientă formă de comunicare în mediul școlar o reprezintă interacțiunea verbală în cadrul grupului de elevi, în acest caz, dezvoltându-se funcția de socializare a elevilor, stimularea spiritului de echipă, consolidarea competențelor de relaționare, interacțiune.

Eficiența comunicării dintre interactanții din mediul școlar este dată de tipul raporturilor dintre profesori-elevi (educatori-educabili), profesori-profesori și presupune un dialog permanent între cei doi poli ai comunicării. Factorii implicați în procesul educațional se influențează reciproc, fiecare își pune amprenta asupra personalității celuilalt. Astfel, profesorul nu dezvoltă doar dimensiunea intelectuală, cuturală a elevului, ci și cea umană.

O altă observație referitoare la specificul comunicării școlare este existența unei diferențieri între modul de transmitere a mesajului la nivel orizontal (elevi-

[7] „si l'école ne prend pas les moyens de développer la communication , il risque de se produire un clivage social , à l 'heure où les approches d 'enseignement exigent de plus en plus de verbalisations métacognitives (Plessis Belair 1994 *apud* Agnès 2002: 35).

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

elevi) și cel la nivel vertical (profesori-elevi), deosebire ce constă, la nivel fonetic, în modul de pronunțare a anumitor sunete, dar și din felul intonației, al ritmului vorbirii, al gesturilor și al modului de abordare. Uneori, atunci când elevii au încredere și respect pentru un anumit profesor, sunt îndrăzneți și comunică deschis cu acesta.

Deși la nivel vertical ne așteptam să identificăm un limbaj standardizat, am observat că elevii sunt tot mai îndrăzneți în abordarea stilului de comunicare cu cei superiori lor, această abordare considerându-se un progres și, totodată, fiind posibilă, mai ales, în urma dispariției cenzurii. Nivelurile de cultură dintre interlocutori determină în mare măsură comportamentul lingvistic abordat. Astfel, una dintre variabilele care nu ar trebui neglijate atunci când ne referim la comunicarea școlară este politețea. Aceasta poate fi asociată cu gradul de cultură a fiecărui interactant. Orice relaționare este indicat să se desfășoare pe fundamentul politeții, al respectului reciproc.

De asemenea, o comunicare eficientă este influențată în mare măsură de tipul de atitudine adoptată: dominantă sau submisivă. Adoptarea unor anumite variante de comunicare, precum manifestarea afectivității prin folosirea diminutivelor, a exclamațiilor, a gesturilor care trădează afectivitatea / antipatia, conduce la un tip de comunicare deschisă, plăcută.

Bibliografie

Agnès, Florin, Daniel Véronique, Jean-Pierre Courtial, Yann Goupil, 2002, *Apprentissage de la communication en milieu scolaire*, https://edutice.archives-ouvertes.fr/edutice-00000287/document (accesat în 3 octombrie 2015).

Alexander, R. J., 2004, *Towards Dialogic Teaching: Rethinking Classroom Talk*, Cambridge: Dialogos.

Amado, Gilles, André Guittet, 2007, *Psihologia comunicării în grupuri*, traducere de Gabriela Sandu, Iași: Editura Polirom.

Bowles, Hugo, Paul Seedhouse (eds), 2007, *Conversation Analysis and Language for Specific Purposes*, Bern: Peter Lang.

Codru-Drăgușanu, Ion, 1965, *Peregrinul transilvan*, București: ESPLA.

Galimberti, Carlo, 1994, *Dalla communicazione alla conversazione,* în *Ricerche di Psichologia*,
http://fc.retecivica.mi.it/RCMWEB/Tesoro/suk/fad/comunic_conver.pdf
(accesat în 10 octombrie 2015).

Halliday, M. A. K., 1976, *Exploration in the Functions of Language*, London: Oxford Blackwell.

John Hattie, 2012, *Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori*, București: Editura Trei.
https://books.google.ro/books?hl=en&lr=&id=miO5CgAAQBAJ&oi=fnd&pg=P

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)

A5&dq=john+hattie+invatarea+vizibila&ots=in4WA8uqGf&sig=nOJpMCh26MMLq5muvtaqeus_aVM&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (accesat în 13 noiembrie 2015).
Mehan, Hugh, 1979, *Learning lessons: Social organisation in the classroom*, Cambridge: Harvard University Press.
Nystrand, M., 1997, *Dialogic Instruction: When Recitation becomes Conversation* în *Nystrand et al*, 1997, *Opening Dialogue: Understanding the Dynamics of Language and Learning in the English Classroom*, New York: Teachers College Press, p. 1-29.
Olariu, Florin Teodor, 2007, *Interacțiunea verbală, între ritual și strategie,* în *Philologica Jassyensia*, https://scholar.google.ro/scholar?q=interactiunea+verbala+între+ritual+si+strategie &btnG=&hl=ro&as_sdt=0%2C5 (accesat în 3 octombrie 2015).
Pepin, Nicoas, *Proper names* în *Second Language Classroom Interaction: An Initial Investigation into the Use of First Names în Instruction Sequences* http://yorkspace.library.yorku.ca/xmlui/handle/10315/4020 (accesat în 12 noiembrie 2015).
Plessis Belair, G., 1994, *N'a-t-on jamais enseigné la communication à l'école?* în *Québec français*, vol. 94, p. 25-27.
Vygotsky, L.S., 1978, *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*, Cambridge, MA: Harvard University Press.
Wells, G., 1999, *Dialogic and Enquiry: towards a Sociocultural Practice and Theory of Education*, Cambridge: Cambridge University Press.
Zafiu, Rodica, 2004, *Identità regionali et comportamento linguistico*, http://www.unibuc.ro/prof/zafiu_r/docs/res/2011octImmagini.PDF (accesat în data de 20 septembrie 2015).
Zhang, Yani, 2008, *Classroom Discourse and Student Learning*, http://www.ccsenet.org/journal/index.php/ass/article/viewFile/1078/1038 (accesat în data de 15 septembrie 2015).

BDD-A23315 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:01:27 UTC)